

Effectiever om emotionele aspecten te accepteren

Verdieping MER doorbreekt patstellingen

Het instrument MER (milieueffectrapportage) is aan vernieuwing toe. Het blijkt niet opgewassen tegen de toenemende weerstand van de bevolking bij ontwikkelingsprojecten als schaliegas, windmolens op land en andere grootschalige energieprojecten. Vanuit cultuurhistorisch perspectief is alle onrust volledig te verklaren. De remedie ligt in een nieuwe methode.

Bij ontwikkelingsprojecten is de MER geschikt voor het kwantitatief vergelijken van verschillende opties. Dit geldt echter niet voor het kwalitatief afwegen van uiteenlopende belangen en van onderling verschillende milieubelastingen. Zeker in situaties waarin sprake is van tegenstrijdige en moeilijk te doorgronden standpunten, loopt het spaak. De verklaring ligt volgens Jos Tissen¹, lid van de VVM-sectie MER, in het feit dat we bij dit soort conflicten tegen de grenzen van onze cultuur aanlopen. 'We zijn opgegroeid met hetzelfde gedachtegoed ten aanzien van het beschermen van het milieu, inclusief de beperkingen daarvan. Het probleem is dat we ons daar niet bewust van zijn, met als gevolg dat we deze beperkingen niet kunnen duiden of wegnemen. Eenieder kan dit voor zichzelf toetsen door de vraag te stellen waarom milieubescherming belangrijk is. Vervolgvraag is dan hoe men weet dat het antwoord juist is.'

Inzicht in dualiteit

Een in Groot-Brittannië succesvol toegepaste methode doorbreekt dit probleem, juist door de vraag centraal te stellen waarom milieubescherming in een bepaalde situatie voorop moet staan. De me-

De Waag in Delft; wegen doe je met referentiepunten die onderling zijn afgesproken. Foto: Jos Tissen

thode is ontwikkeld om grote maatschappelijke weerstand bij ontwikkelingsprojecten in goede banen te leiden en stoelt op nieuw inzicht in de psychologische aspecten van onze relatie met de natuur. Dit inzicht in de dualiteit van onze samenleving ten opzichte van natuurbehoud, biedt nieuwe handvatten om onbewuste overwegingen te begrijpen en te begeleiden. Volgens de methode is het een strategische fout om complexe emoties door middel van kwantitatieve gegevens te objectiveren. Het blijkt veel effectiever om de emotionele aspecten in hun intentie te accepteren. De methode maakt structureel gebruik van kennislagunes. Deze worden proactief ingezet om tegenstellingen te overbruggen en creativiteit te ont-plooien. Uitspraken over het ac-

ceptabel zijn van milieubelasting worden vermeden.

Emoties accepteren

De methode is van een misleidende eenvoud. Zoals bij een traditionele MER worden de verschillende aspecten van een ontwikkelingsproject beschreven en geanalyseerd. De enige, maar wel cruciale verschillen zijn de analysemethode en wat er vervolgens met het verkregen inzicht wordt gedaan. Door emoties onvoorwaardelijk te accepteren, worden de objectieve en subjectieve aspecten beter van elkaar gescheiden. Dit maakt het voeren van een open discussie eenvoudiger. Partijen kunnen zich voldoende veilig voelen om onzekerheden uit te spreken en samen aan de beste oplossing te werken. «

1 | Jos Tissen heeft uitgebreide internationale ervaring in het managen van milieuvraagstukken voor olie- en gas- E&P projecten. Als freelancer ondersteunt hij bedrijven bij het proactief managen van hun reputatie op milieugebied.

15-2: Milieulobby
15-3: Gezonde woning en buurt in veranderend klimaat

Meer info via www.vvm.info/activiteiten

VVM netwerk van milieuprofessionals

VVM Café's

Elke 3e woensdag v.d. maand